Euroopan unionin neuvosto

Bryssel, 9. marraskuuta 2026
(OR. en)

15545/26

COHAFA 92
ALIM 13
FIN 1586
COJUR 60
DEVGEN 183
GENDER 168
CONUN 215
SUSTDEV 94
RELEX 1483

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Asia:	Yhteinen tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle ”Puolustetaan arvoja, edistetään uudistuksia, tuotetaan tuloksia: EU:n humanitaariset toimet muuttuvassa maailmassa” – Neuvoston päätelmät (9. marraskuuta 2026)

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena neuvoston 4206. istunnossaan 9. marraskuuta 2026 hyväksymät neuvoston päätelmät yhteisestä tiedonannosta Euroopan parlamentille ja neuvostolle ”Puolustetaan arvoja, edistetään uudistuksia, tuotetaan tuloksia: EU:n humanitaariset toimet muuttuvassa maailmassa”.

NEUVOSTON PÄÄTELMÄT YHTEISESTÄ TIEDONANNOSTA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE ”PUOLUSTETAAN ARVOJA, EDISTETÄÄN UUDISTUKSIA, TUOTETAAN TULOKSIA: EU:N HUMANITAARISET TOIMET MUUTTUVASSA MAAILMASSA”

1. Neuvosto suhtautuu myönteisesti Euroopan komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan uuteen yhteiseen tiedonantoon EU:n humanitaarisista toimista muuttuvassa maailmassa[1]. Toimet on ryhmitelty kolmeen osa-alueeseen: 1) turvallisuus, 2) toiminta ja 3) yhteistyö. Neuvosto panee myös merkille liitteenä olevat komission yksiköiden valmisteluasiakirjat[2]. Neuvosto on huolissaan humanitaaristen kriisien määrän kasvusta ja niiden pidentymisestä ja monimutkaistumisesta viime vuosina. Sadat miljoonat ihmiset ovat niiden seurauksena humanitaarisen avun tarpeessa.

2. Neuvosto korostaa humanitaarista apua koskevan eurooppalaisen konsensuksen[3] ja humanitaarisesta avusta 20. kesäkuuta 1996 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1257/96[4] merkitystä. Aikana, jona globaaliin humanitaarisen rahoituksen kenttään kohdistuu suuria paineita ja humanitaarinen apu on yhä politisoituneempaa, neuvosto suhtautuu myönteisesti Euroopan unionin pyrkimykseen pysyä luotettavana ja ennakoitavana avunantajana. EU ja sen jäsenvaltiot maailman johtavina humanitaarisen avun antajina ovat edelleen päättäväisesti sitoutuneet puolustamaan kansainvälistä humanitaarista oikeutta ja antamaan tarveperusteista, ihmiskeskeistä humanitaarista apua noudattaen perusperiaatteinaan humaanisuutta, puolueettomuutta, tasapuolisuutta ja riippumattomuutta sekä pelastamaan ihmishenkiä, suojelemaan kriisistä kärsiviä ihmisiä ja turvaamaan ihmisarvon vakavimmissakin kriiseissä.

---

1 9828/26.
2 9828/26 ADD 1, 9828/26 ADD 2 ja 9828/26 ADD 3.
3 EUVL C 25, 30.1.2008, s. 1.
4 EYVL L 163, 2.7.1996, s. 1.

3. Neuvosto korostaa paikallisten ja kansallisten viranomaisten keskeistä roolia tehokkaan humanitaarisen avun koordinoinnissa, perille viemisessä ja pitkäjänteisyyden varmistamisessa omissa toimintaympäristöissään yhdessä kansainvälisten ja kansallisten valtioista riippumattomien järjestöjen ja paikallisten humanitaaristen toimijoiden kanssa. Ne hyödyntävät paikallistuntemusta, edistävät yhteistyötä ja varmistavat, että apu tavoittaa kriisistä kärsivät yhteisöt tehokkaasti ja tasapuolisesti.

4. Lisäksi neuvosto painottaa Yhdistyneiden kansakuntien olennaisen tärkeää koordinointi- ja täytäntöönpanoroolia humanitaarisiin kriiseihin vastaamisessa[5] ja korostaa Global Humanitarian Overview -katsauksen merkitystä yhteisenä viitekehyksenä EU:n ja sen jäsenvaltioiden tehdessä päätöksiä tarveperusteisesta humanitaarisesta avusta. Neuvosto pitää välttämättömänä YK:n Humanitarian Reset -aloitteen oikea-aikaista ja osallistavaa täytäntöönpanoa ja käytännön toteutusta sekä UN80- ja Grand Bargain (uusi diili) -uudistusprosesseja, jotka luovat pohjan tehokkaammalle, kestävämmälle ja vastuullisemmalle humanitaariselle järjestelmälle.

5. Neuvosto suhtautuu myönteisesti turvallisuutta koskevaan osa-alueeseen sisältyvään aikomukseen hyödyntää kaikin tavoin EU:n humanitaarisia, poliittisia, taloudellisia, turvallisuuteen liittyviä ja diplomaattisia välineitä humanitaaristen kriisien ehkäisemiseksi ja lieventämiseksi ja niihin vastaamiseksi periaatteista kiinni pitäen. Neuvosto hyväksyy vahvan panostuksen Team Europe -lähestymistapaan koordinoidun EU-johtoisen humanitaarisen diplomatian tehostamiseksi monenvälisen humanitaarisen toiminnan tukena. Team Europe -lähestymistavan olisi perustuttava EU:n ja sen jäsenvaltioiden vahvuuksiin, ja sen täytäntöönpanossa olisi hyödynnettävä tiiviimpää koordinointia EU:n erityisedustajien, EU:n erityislähettiläiden ja operaatioiden johtajien välillä sekä tarvittaessa nimettävä humanitaarisen diplomatian yhteyspisteitä.

---

5 8966/21.

6. Neuvosto muistuttaa velvoitteesta kunnioittaa kansainvälistä humanitaarista oikeutta ja varmistaa sen noudattaminen kaikissa olosuhteissa[6]. Neuvosto pitää tärkeänä, että EU:n ulkosuhdetoiminnan keskeisenä tavoitteena on edistää kansainvälisen humanitaarisen oikeuden noudattamista[7]. Tässä yhteydessä neuvosto muistuttaa, että EU:n humanitaarinen diplomatia auttaa ratkaisevasti suojelemaan humanitaarista toimintatilaa muun muassa edistämällä humanitaarisen avun perillepääsyä kokonaisuudessaan, turvallisesti, nopeasti ja esteettä sekä vaatimalla kaikkien siviilien, myös humanitaarisen avustushenkilöstön ja lääkintähenkilöstön, suojelua. Neuvosto on myös tyytyväinen työhön, jota on tehty poliittisen sitoutumisen vahvistamista kansainväliseen humanitaariseen oikeuteen koskevan maailmanlaajuisen aloitteen[8] puitteissa.

7. Neuvosto ilmaisee vakavan huolensa kansainvälisen humanitaarisen oikeuden loukkausten hälyttävästä ja järjestelmällisestä lisääntymisestä ja normalisoitumisesta ja muistuttaa, että suojelun on oltava humanitaarisen toiminnan ytimessä, kuten todetaan vuonna 2024 annetuissa neuvoston päätelmissä suojelusta humanitaarisessa toiminnassa[9]. EU on erittäin huolissaan räjähteiden, myös droonien ja autonomisten asejärjestelmien, umpimähkäisestä käytöstä tiheästi asutuilla alueilla ja tällaisen käytön vaikutuksesta siviileihin ja siviilikohteisiin. Neuvosto toistaa, että aseellisten konfliktien kaikkien osapuolten on ryhdyttävä kaikkiin tarvittaviin varotoimenpiteisiin siviilien ja siviilikohteiden suojelun varmistamiseksi konfliktien aikana ja pidettävä ensisijaisena velvoitteenaan määräysvallassaan olevan väestön tarpeiden täyttämistä. Valtioiden ja aseellisten konfliktien osapuolten on noudatettava velvoitettaan sallia ja mahdollistaa humanitaarisen avun nopea, turvallinen ja esteetön kulku. Neuvosto toteaa myös, että disinformaation ja tiedon manipuloinnin aiheuttamat haasteet voivat heikentää kunnioitusta kansainvälistä humanitaarista oikeutta kohtaan ja lisätä humanitaariseen avustushenkilöstöön ja lääkintähenkilöstöön kohdistuvia riskejä.

---

6 14487/19, kuten on vahvistettu neljän Geneven yleissopimuksen yhteisessä 1 artiklassa.

7 Kuten on todettu EU:n suuntaviivoissa kansainvälisen humanitaarisen oikeuden noudattamisen edistämiseksi:04_hr_guidelines_humanitarian_en_0.pdf.

8 https://www.icrc.org/en/global-initiative-international-humanitarian-law.

9 9736/24.

8. EU on edelleen vahvasti sitoutunut torjumaan rankaisemattomuutta vakavimpien kansainvälisten rikosten kohdalla ja muistuttaa, että Geneven yleissopimusten mukaisesti kaikilla valtioilla on velvollisuus tutkia kansainvälisen humanitaarisen oikeuden vakavat rikkomiset ja tarvittaessa panna syytteeseen tai luovuttaa rikkomisesta epäillyt. Neuvosto toistaa horjumattoman tukensa Kansainväliselle rikostuomioistuimelle (ICC), jolla on ratkaiseva rooli sen varmistamisessa, etteivät koko kansainvälistä yhteisöä koskettavat vakavimmat rikokset jää rankaisematta. Neuvosto kannustaa kansainväliseen yhteistyöhön kansainvälisten rikosten tutkinnassa ja niitä koskevien syytetoimien toteuttamisessa ja korostaa sen tärkeyttä, että kaikki uhrit saavat oikeutta.

9. Neuvosto on sitoutunut parantamaan humanitaarisen avustushenkilöstön turvallisuutta ja suhtautuu myönteisesti tiedonannossa esitettyihin tehostettuihin toimiin, joista yksi on pysyvän Protect Aid Workers -mekanismin perustaminen. Neuvosto muistuttaa, että EU ja sen jäsenvaltiot ovat ilmaisseet tukensa humanitaarisen henkilöstön suojelemisesta annetulle julistukselle[7].

10. Neuvosto painottaa olevansa sitoutunut käyttämään EU:n humanitaarista apua vastatakseen paremmin niiden tarpeisiin, jotka ovat haavoittuvimmassa tilanteessa ja joilla on suurin vaara joutua syrjinnän, myös moniperusteisen ja risteävän syrjinnän, kohteeksi. Neuvosto toteaa, että vaikutukset kohdistuvat suhteettomasti lapsiin, myös niihin, joilla on muitakin haavoittuvuuksia, ja että lasten suojeluun liittyy erityisen vakavia riskejä kriisien aikana. Neuvosto palauttaa mieliin lapsista aseellisissa selkkauksissa annetut EU:n suuntaviivat[10], jotka muodostavat EU:n toimintapoliittisen kehyksen konfliktista kärsivien lasten suojelulle. Neuvosto panee myös merkille vammaisten henkilöiden erityiset haavoittuvuudet ja esteet, joita he kohtaavat humanitaarisen avun saamisessa, ja pitää tärkeänä heidän merkityksellistä osallistumistaan kaikkiin humanitaarisen ohjelmasuunnittelun vaiheisiin. Neuvosto vahvistaa, että mielenterveydellisen ja psykososiaalisen tuen on oltava olennainen osa varautumis-, reagointi- ja palautumistoimia kaikilla aloilla.

---

10 EEAS-EU-Guidelines-CAAC.pdf.

11. Neuvosto on erittäin huolestunut todennettujen seksuaalisten ja sukupuoleen perustuvien väkivaltatapausten lisääntymisestä, myös konfliktitilanteissa. Naiset ja tytöt joutuvat kärsimään niistä suhteettomasti. Neuvosto muistuttaa, että seksuaalinen ja sukupuoleen perustuva väkivalta, myös konfliktitilanteissa, voi kansainvälisen oikeuden nojalla olla sotarikos tai rikos ihmisyyttä vastaan. Neuvosto vahvistaa olevansa sitoutunut tukemaan toimia seksuaalisen ja sukupuoleen perustuvan väkivallan ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi ja siihen reagoimiseksi muun muassa sukupuolistuneelta väkivallalta suojelemista hätätilanteissa koskevan maailmanlaajuisen humanitaarisen aloitteen[11] puitteissa. Neuvosto kannustaa komissiota ja EU:n jäsenvaltioita työskentelemään aktiivisesti sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi ja myös tukemaan naisten oikeuksia ajavia järjestöjä. Lisäksi neuvosto kannustaa komissiota ja jäsenvaltioita täyttämään kaikkien naisten, miesten, tyttöjen ja poikien suojelutarpeet soveltamalla joustavia, mukautuvia ja konfliktin ja sukupuolen mukaan määräytyviä toimintatapoja naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevan EU:n toimintasuunnitelman[12] ja asiakokonaisuudesta ”Naiset, rauha ja turvallisuus” annettujen neuvoston päätelmien[13] mukaisesti. Se panee merkille Euroopan komission ja korkean edustajan esittämän sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskevan kolmannen EU:n toimintasuunnitelman[14].

12. EU on edelleen sitoutunut edistämään ja suojelemaan kaikkia ihmisoikeuksia ja varmistamaan niiden toteutumisen. Lisäksi EU on sitoutunut Pekingin toimintaohjelman, kansainvälisen väestö- ja kehityskonferenssin toimintaohjelman ja sen tarkistuskonferenssien tulosten täysipainoiseen ja tulokselliseen täytäntöönpanoon sekä seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien edistämiseen. Edellä esitetty huomioon ottaen EU vahvistaa olevansa sitoutunut edistämään ja suojelemaan jokaisen yksilön oikeutta hallita täysin omaan seksuaalisuuteensa ja seksuaali- ja lisääntymisterveyteensä liittyviä kysymyksiä ja päättää niistä vapaasti ja vastuullisesti ilman syrjintää, pakottamista tai väkivaltaa, ja varmistamaan kyseisen oikeuden toteutumisen. EU korostaa edelleen, että kaikilla pitäisi olla mahdollisuus saada kohtuulliseen hintaan laadukasta ja monipuolista seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvää tietoa ja koulutusta, kattava seksuaalikasvatus mukaan lukien, sekä terveydenhuoltopalveluja.

---

11 Call to Action - Protection from Gender-Based Violence in Emergencies.
12 11031/19.
13 14716/22 ja 15086/18.
14 13343/20.

13. Neuvosto tuomitsee jyrkästi nälänhädän käytön sodankäynnin välineenä ja vahvistaa olevansa sitoutunut torjumaan puutteellista elintarviketurvaa ja vajaaravitsemusta. Neuvosto korostaa tarvetta toimittaa hätäruoka-apua sekä turvata puhtaan juomaveden saanti sekä tukea paikallisten elintarvikejärjestelmien ja -markkinoiden toimintaa, jos toiminta on mahdollista, auttaakseen yhteisöjä parantamaan selviytymismahdollisuuksiaan ja kykyään kestää tulevia häiriöitä.

14. Neuvosto toistaa olevansa sitoutunut lieventämään kaikin tavoin mahdollisia tahattomia kielteisiä vaikutuksia, joita EU:n rajoittavilla toimenpiteillä voi olla periaatteisiin nojautuvaan humanitaariseen toimintaan. Se korostaa, että on tärkeää varmistaa humanitaaristen poikkeuksien johdonmukainen sisällyttäminen EU:n rajoittavien toimenpiteiden järjestelmiin ja huolehtia siitä, että käytössä on toimiva kehys, jonka puitteissa humanitaariset järjestöt voivat hyödyntää näitä poikkeuksia. Neuvosto pitää jatkossakin kansainvälisen humanitaarisen oikeuden vakavia loukkauksia yhtenä perusteena luetteloon merkitsemiselle EU:n autonomisten pakotteiden järjestelmissä.

15. Neuvosto pitää tärkeänä humanitaaristen toimijoiden täydentävyyttä humanitaaristen toimien tehostamiseksi. Neuvosto painottaa kansainvälisten ja kansallisten valtioista riippumattomien järjestöjen ja paikallisten humanitaaristen toimijoiden kriittistä roolia etulinjan toimijoina ja humanitaarisina kumppaneina erityisesti vaikeasti saavutettavilla alueilla. Neuvosto muistuttaa Grand Bargain -sopimuksen sitoumuksista ja erityisesti niistä, jotka koskevat paikallisuutta ja joustavaa rahoitusta. Neuvosto korostaa, että paikallisyhteisöt ja kansalliset valtiosta riippumattomat järjestöt pystyvät usein johtamaan reagointitoimia ja auttamaan palautumisessa kaikkein tehokkaimmin ja niillä olisi oltava johtava asema niihin vaikuttavissa päätöksissä ja prosesseissa. Neuvosto tukee sitoumusta lisätä paikallisyhteisöjen ja paikallisten toimijoiden vaikutusmahdollisuuksia ja korostaa, että tämän on toteuduttava kehyksissä, joiden mukaisesti vastuu kuuluu kriisistä kärsiville kansoille (Accountability to Affected People, AAP). Neuvosto hyväksyy paikallisuutta koskevan komission uuden etenemissuunnitelman, johon sisältyy tavoite osoittaa vuoteen 2027 mennessä 25 prosenttia EU:n humanitaarisesta rahoituksesta mahdollisimman suoraan paikallisille ja kansallisille toimijoille, naisten ja pakolaisten johtamat järjestöt sekä vammaisia henkilöitä edustavat järjestöt mukaan luettuina, sekä tukea toimia sellaisten paikallisempien, aluekohtaisten koordinointirakenteiden kehittämiseksi, joissa ovat mukana myös kansalaisjärjestöt ja paikallishallinto.

16. Neuvosto tunnustaa Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun kansainvälisen liikkeen ainutlaatuisen aseman globaalin humanitaarisen järjestelmän kantavana pilarina ja kannustaa jatkamaan EU:n, liikkeen ja muiden humanitaaristen kumppanien välistä yhteistyötä koordinoidun, tehokkaan ja paikallisjohtoisen humanitaarisen toiminnan vahvistamiseksi.

17. Neuvosto pitää tärkeänä myös työskentelemistä mahdollisuuksien mukaan isäntämaiden hallitusten kanssa ottaen asianmukaisesti huomioon humanitaariset periaatteet, myös maissa, joissa pakkomuuttotilanne on pitkittynyt. Neuvosto korostaa, että tasavertaiset kumppanuudet, jotka saavat asianmukaista tukea, muodostavat pohjan siirtymiselle rinnakkaisista humanitaarisista järjestelmistä kohti osallistavien ja kestävien kansallisten sosiaalipalvelujen tarjoamista ja mahdollisuuksia omaehtoiseen selviytymiseen kestävien ratkaisujen avulla. Nämä ovat ratkaisevia tekijöitä, jotka auttavat parantamaan sosiaalisten, taloudellisten ja laillisten oikeuksien toteutumista ja varmistamaan tehokkaan avun.

18. Toimintaa koskevasta osa-alueesta neuvosto toteaa, että humanitaarisen avun toimitusketjut ovat humanitaarisen toiminnan strategisia mahdollistajia erityisesti silloin, kun paikalliset markkinat tai käteistoimitukset ovat lakanneet toimimasta. Neuvosto on tyytyväinen humanitaarisen avun toimitusketjuja käsittelevään johtoryhmään ja muihin asiaan liittyviin aloitteisiin, joilla edistetään yhteistyöhön laajemmin perustuvaa, paikallisjohtoisempaa, sukupuolitietoisempaa ja ympäristön kannalta kestävämpää toimitusketjumallia[15]. Rahoituksen rajallisuuden huomioon ottaen neuvosto korostaa tarvetta vähentää päällekkäisyyttä ja maksimoida kustannustehokkuus ja yhteistyö hankinnoista aina viimeiseen toimitusvaiheeseen saakka. Tämä edellyttää yhteishankintojen, yhdistettyjen logistiikkaresurssien, datan jakamisen ja yhteentoimivien järjestelmien käytön lisäämistä samalla kun hyödynnetään paremmin olemassa olevia humanitaarisen avun keskuksia ja logistiikkavalmiuksia.

[15] Noudattaen periaatteita, jotka on vahvistettu humanitaarisen avun antajien julkilausumassa ilmastosta ja ympäristöstä (EU:n pelastuspalveluasioiden ja humanitaarisen avun operaatioiden pääosasto).

19. Uudessa mallissa olisi asetettava etusijalle paikalliset hankinnat, varautuminen ja ennakoivat toimet ja varmistettava, että toimijoilla on valmiusvarastoja ja että ne ovat tehneet pitkän aikavälin palvelusopimuksia ja laatineet koordinointiprotokollia ennen kriisien puhkeamista. Neuvosto kehottaa komissiota ja EU:n jäsenvaltioita edistämään avunantajien vaatimustenmukaisuusvaatimusten yhdenmukaistamista sekä erityisten toimitusketjujen uudistusaloitteiden rahoittamista. Neuvosto kannustaa myös EU:ta ja sen jäsenvaltioita jatkamaan mahdollisuuksien mukaan yhteisiä operaatioita.

20. Neuvosto toteaa lisäksi, että digitalisaatio, luotettava eriteltyjen tietojen kerääminen ja jakaminen sekä yhteentoimivat järjestelmät koko humanitaarisen avun järjestelmässä ovat tärkeitä, jotta voidaan lisätä humanitaarisen toiminnan vaikuttavuutta, tehokkuutta ja vastuuvelvollisuutta. Neuvosto korostaa, että digitaalisia ratkaisuja olisi kehitettävä ja otettava käyttöön vastuullisella, osallistavalla ja ihmiskeskeisellä tavalla, ottaen asianmukaisesti huomioon tietosuoja ja vastuullinen datahallinto.

21. Neuvosto suhtautuu myönteisesti ehdotukseen laajentaa muutosvoimaisten keinojen käyttöä muun muassa lisäämällä monivuotisen, löyhästi korvamerkityn ja kohdentamattoman rahoituksen osuutta ja yksinkertaistamalla edelleen avustusten hallinnointia, ja kehottaa EU:n jäsenvaltioita priorisoimaan laadukkaan rahoituksen. Neuvosto on erityisen tyytyväinen ehdotuksiin lisätä humanitaarisen avun rahoitusta kaikista yhteisrahastoista, tunnustaa samalla perusrahoituksen merkityksen ja kannattaa Team Europe -lähestymistavan edistämistä. Neuvosto korostaa, että yhteisrahastojen käytön lisäämistä olisi täydennettävä oikeasuhteisilla hallinto-, avoimuus- ja vastuuvelvollisuusmekanismeilla ja tehostetuilla toimilla riskien jakamiseksi tasapuolisemmin, jotta varmistetaan, että rahoitus tavoittaa tehokkaasti parhaiten soveltuvat toimijat, myös ne, jotka toimivat vaikeasti saavutettavilla alueilla. Neuvosto vahvistaa, että monikäyttöisellä käteisavulla voidaan parantaa useita humanitaarisia tuloksia ja samalla tukea paikallistaloutta, vahvistaa häiriönsietokykyä sekä edistää vaikuttavampaa, kustannustehokkaampaa ja ihmiskeskeisempää humanitaarista toimintaa. Käteisavun olisi oltava suositeltavin toimintatapa, kun se on mahdollista ja tarkoituksenmukaista. Neuvosto kannustaa komissiota ja EU:n jäsenvaltioita yhdenmukaistamaan avunantajia koskevat vaatimukset ja menettelyt erityisesti asianmukaisen huolellisuuden, sääntöjen noudattamisen, tarkastusten ja raportoinnin osalta sekä tehostamaan tietojenvaihtoa, jotta voidaan välttää päällekkäisyyksiä.

22. Yhteistyötä koskevan osa-alueen osalta neuvosto palauttaa mieleen neuvoston päätelmät[16] kumppanimaiden häiriönsietokyvyn vahvistamisesta EU:n ulkoisen toiminnan avulla ja ottaa huomioon neuvoston päätelmät epävakautta koskevasta johdonmukaisesta toimintatavasta, EU:n ulkoisen toiminnan välineistä ja kestävän kehityksen tuloksista[17]. Se on tyytyväinen äskettäin laadittuun visioon epävakautta koskevasta EU:n yhdennetystä toimintatavasta. Neuvosto korostaa sellaisten yhdennettyjen, tilannekohtaisten, ihmisoikeuksiin perustuvien, konfliktisensitiivisten ja sukupuolitietoisten toimintatapojen merkitystä, joilla puututaan epävakauteen, vahvistetaan häiriönsietokykyä ja tuetaan kestävää rauhaa ja kehitystä. Epävakauteen sovellettavaan yhdennettyyn toimintatapaan on sisällyttävä tehostettu ja järjestelmällinen yhteistyö kansalaisyhteiskunnan kanssa, mukaan lukien naisjohtoiset ja naisten oikeuksia ajavat järjestöt, nuorisojärjestöt ja vammaisia henkilöitä edustavat järjestöt, samalla kun käydään mahdollisimman laajaa vuoropuhelua kansallisten, alueellisten ja paikallisten viranomaisten kanssa. Neuvosto toistaa lisäksi, että on tärkeää parantaa sosiaalisen suojelun järjestelmiä ja varmistaa peruspalvelujen tasapuolinen saatavuus, sillä ne ovat keskeisiä mahdollistajia häiriönsietokyvyn, sosiaalisen yhteenkuuluvuuden ja pitkän aikavälin vakauden näkökulmasta.

23. Neuvosto korostaa tarvetta priorisoida ja vahvistaa koordinointia komissiossa ja tehdä tarvittaessa yhteistyötä asiaankuuluvien sidosryhmien, kuten Euroopan investointipankin, Maailmanpankin ja muiden kansainvälisten rahoituslaitosten, kanssa. Neuvosto painottaa, että Team Europe on arvokas foorumi EU:n toimijoiden väliselle poliittiselle koordinoinnille, yhteisesti toteutetuille analyyseille, yhteisten kantojen määrittelylle ja yhteiselle täytäntöönpanolle erityisesti epävakaissa tilanteissa.

24. Neuvosto toteaa, että humanitaarisen avun, kehityksen ja rauhan muodostaman kokonaisuuden tehokas täytäntöönpano edellyttää monenvälistä uudistusta ja toimivaltaisen YK:n maakoordinaattorin / humanitaarisen avun koordinaattorin järjestelmää. Se vahvistaa, että EU on valmis tekemään yhteistyötä kumppaneiden kanssa YK:n uudistuksen edistämiseksi ja sellaisen vaikuttavamman, kustannustehokkaamman ja reagoivamman YK-järjestelmän aikaansaamiseksi, joka pystyy tuottamaan tuloksia humanitaarisen avun, kehityksen ja rauhan muodostaman kokonaisuuden kaikilla kolmella osa-alueella paikallisiin olosuhteisiin räätälöityjen ja johdonmukaisten toimintatapojen avulla.

---

16 11777/25.
17 9285/26.

25. Neuvosto korostaa, että on tärkeää jatkaa humanitaarista toimintaa erittäin epävakaissa tilanteissa, erityisesti tilanteissa, joissa kriisit ovat pitkittyneet tai niihin ei ole puututtu riittävästi, ja poliittisesti monimutkaisissa ympäristöissä, myös valtiosta riippumattomien aseellisten ryhmien hallinnassa olevilla alueilla, soveltamalla joustavia, mukautuvia ja konfliktisensitiivisiä toimintatapoja, joita ohjaa vahingon välttämisen periaate.

26. Neuvosto palauttaa mieleen neuvoston päätelmät epävakautta koskevasta johdonmukaisesta toimintatavasta[18] ja neuvoston päätelmät Global Gateway -strategiasta[19] ja toistaa, että EU:n maailmanlaajuisen Global Gateway -investointistrategian avulla on mahdollista saada epävakaissa olosuhteissa liikkeelle julkisia ja yksityisiä resursseja maailmanlaajuisen investointivajeen kuromiseksi umpeen digitaali-, ilmasto- ja energia-, liikenne-, terveys-, koulutus- ja tutkimusaloilla. Investointistrategian olisi täydennettävä asianmukaisesti muita epävakaissa olosuhteissa sovellettavia erityisiä toimintatapoja ja välineitä noudattaen kokonaisvaltaista lähestymistapaa, jossa yhdistyvät muutosvoimainen infrastruktuuri ja mahdollistavat ympäristöuudistukset. On tärkeää edistää molempia osapuolia hyödyttäviä kumppanuuksia, jotka edistävät sekä kumppanimaiden kestävää kehitystä ja häiriönsietokykyä, myös epävakaissa tilanteissa ja vähiten kehittyneissä maissa, että unionin strategisia etuja.

27. Neuvosto toistaa, että ilmastonmuutos ja ympäristön tilan heikkeneminen lisäävät humanitaarisia tarpeita ja aiheuttavat pakkomuuttoa, ruokaturvattomuutta, aliravitsemusta ja vesipulaa, heikentävät infrastruktuuria ja häiriönsietokykyä sekä vievät ihmisiltä elinkeinon yhä laajemmassa määrin. Neuvosto vahvistaa, että EU on sitoutunut tukemaan tarkoituksellisempia, tulevaisuuden vaatimukset paremmin huomioon ottavia, riskitietoisempia ja ilmastoälykkäämpiä humanitaarisia toimia, ja kehottaa panemaan täytäntöön humanitaarisen avun antajien ilmasto- ja ympäristöjulistuksen. Siinä pidetään tärkeänä toimintatapoja, joilla tuetaan haavoittuvassa asemassa olevia yhteisöjä, jotta ne voivat toteuttaa ennakoivia toimia sopeutuakseen ilmasto- ja ympäristöhäiriöihin lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä, sekä kohdennettuja aloitteita, joilla luodaan perusta pidemmän aikavälin häiriönsietokyvylle.

---

18 9285/26.
19 10349/26.

28. Neuvosto palauttaa mieleen katastrofiriskin vähentämisestä EU:n ulkoisessa toiminnassa annetut neuvoston päätelmät[20] ja ennakoivien toimien lisäämistä käsitelleen uusi diili -kokouksen (Grand Bargain) päätösasiakirjan ja on tyytyväinen siihen, että reaktiivisesta kriisitoiminnasta on siirrytty ennakoivampiin ja riskitietoisempiin varhaisen vaiheen toimiin. Se kehottaa sitoutumaan lujasti kohdennetun ja kestävän EU:n tuen lisäämiseen, mukaan lukien ennakoiviin toimintakehyksiin suunnattava tuki. Neuvosto tunnustaa innovatiivisen riskirahoituksen potentiaalin yhtenä tällaisena menetelmänä ja korostaa tarvetta koordinoida paikallisia ja alueellisia katastrofiriskien hallintakehyksiä ja vahvistaa valtiotason sitoutumista humanitaarisen ja pelastuspalveluyhteistyön avulla. Neuvosto kannustaa komissiota ja EU:n jäsenvaltioita edistämään ennakoivien toimien rahoitustapojen ja -kehysten yhdenmukaistamista olemassa olevien koordinointimekanismien pohjalta.

29. Neuvosto vahvistaa, että on tärkeää varmistaa EU:n julkisen kehitysavun asianmukainen ja läpinäkyvä ohjaaminen epävakaiden ja konflikteista kärsivien ympäristöjen tukemiseen ja turvata edistyminen vähiten kehittyneille maille annettavan EU:n julkisen kehitysavun yhteisen tavoitteen saavuttamisessa. Neuvosto palauttaa myös mieleen neuvoston päätelmät humanitaarisen avun rahoitusvajeen korjaamisesta[21] ja sitoumuksen osoittaa vähintään 0,7 prosenttia yhteenlasketusta BKTL:stä julkiseen kehitysapuun vuoteen 2030 mennessä ja varmistaa, että asianmukainen osuus, esimerkiksi 10 prosenttia, julkisesta kehitysavusta käytetään humanitaarisiin toimiin tämänhetkisten humanitaarisen avun tarpeiden perusteella.

30. Neuvosto toteaa, että on tärkeää tehdä yhteistyötä erilaisten toimijoiden kanssa humanitaarisissa yhteyksissä, jotta voidaan vastata humanitaarisiin tarpeisiin kattavammin, hyödyntää erilaisia toimintatapoja ja paikata humanitaarisen avun rahoitusvajetta. Tältä osin neuvosto on erittäin tyytyväinen pyrkimykseen ottaa käyttöön lisäresursseja EU:n ja sen jäsenvaltioiden julkisen kehitysavun täydentämiseksi ja tehdä tiiviimpää yhteistyötä yksityisen sektorin, hyväntekeväisyysjärjestöjen ja rahoituslaitosten kanssa vastuullisella, vastuuvelvollisella ja avoimella tavalla ja humanitaarisia periaatteita noudattaen.

---

20 14463/22.
21 9598/23.

31. Neuvosto pyytää komissiota ja korkeaa edustajaa

– esittämään neuvostolle marraskuuhun 2026 mennessä konkreettisen etenemissuunnitelman yhteisen tiedonannon täytäntöön panemiseksi, mukaan lukien Team Europe -koordinointia edistävät keskeiset aloitteet, sitoumukset ja toimet, ja raportoimaan yhteisen tiedonannon täytäntöönpanosta vuosittain. Tässä yhteydessä olisi keskityttävä muun muassa humanitaariseen diplomatiaan sovellettavan strategisen ja johdonmukaisen toimintatavan kehittämiseen, raportointiin siitä, miten on edistytty tavoitteessa kanavoida vähintään kaksi kolmasosaa humanitaarisesta rahoituksesta muutosvoimaisten keinojen avulla, sekä humanitaarisen avun toimitusketjuja käsittelevän johtoryhmän suositusten ja käynnissä olevien uudistusten edistämiseen, jotta humanitaarisen avun toimitusketjun avulla voidaan vastata tehokkaasti humanitaarisiin tarpeisiin;

– raportoimaan säännöllisesti neuvostolle viestintätoimista, jotta humanitaarisen diplomatian painopisteet, mukaan lukien kansainvälisen humanitaarisen oikeuden noudattaminen ja vastuuvelvollisuus, kaikkien siviilien, myös humanitaarisen avustushenkilöstön ja lääkintähenkilöstön, suojelu ja humanitaarisen avun perillepääsy, voidaan järjestelmällisesti sisällyttää EU:n kahdenväliseen, poliittiseen, turvallisuutta koskevaan ja taloudelliseen vuoropuheluun kolmansien maiden kanssa;

– vahvistamaan koordinointia yhteisen tiedonannon kaikilla osa-alueilla EU:n toimielinten ja institutionaalisten toimijoiden, EU:n jäsenvaltioiden ja muiden asiaankuuluvien humanitaaristen kumppaneiden välillä, myös erittäin epävakaissa tilanteissa epävakaisiin tilanteisiin soveltuvien kehysten avulla; edistämään Team Europe -toimia kaikissa eri ulottuvuuksissa, mukaan lukien toimintapolitiikan koordinointi, yhteinen viestintä sekä tehokas suunnittelu ja operatiivinen yhdenmukaisuus;

– panemaan täytäntöön epävakautta koskevan EU:n yhdennetyn toimintatavan muun muassa vahvistamalla humanitaarisen avun, kehityksen ja rauhan muodostamaa kokonaisuutta koskevia toimintatapoja ja raportoimalla tarvittaessa neuvostolle saavutetusta edistymisestä;

– hyödyntämään täysimääräisesti humanitaarisen avun, kehityksen ja rauhan muodostamaa kokonaisuutta, myös siirtymävaiheen tilanteissa ja tilanteissa, jotka eivät sisälly tiukasti priorisoituihin humanitaarisiin toimintasuunnitelmiin, jotta voidaan puuttua epävakauden ja pitkittyneiden ja moniulotteisten kriisien taustalla oleviin syihin ja edistää rauhanrakentamis- ja rauhanvälitysprosesseja samalla kun turvataan periaatteellinen humanitaarinen apu;

– hyödyntämään kaikkia käytettävissään olevia välineitä, mukaan lukien kehitysyhteistyö, diplomaattinen toiminta, rauhanrakentaminen, välitystoiminta, turvallisuusalan yhteistyö ja YTPP-operaatiot, EU:n jäsenvaltioiden kanssa tiiviisti koordinoiden, jotta voidaan puuttua epävakauden perimmäisiin syihin ja vahvistaa tukea rauhanrakentamiselle, välitystoiminnalle ja konfliktinestolle.

32. Neuvosto pyytää komissiota

– raportoimaan neuvostolle säännöllisesti humanitaarisen avun rahoitusvajeesta, kaikkein alirahoitetuimpia tai vakavia kriisejä koskettavista rahoitusvajeista ja pääsyrajoituksista;

– pitämään edelleen Team Europea humanitaarisen järjestelmän vahvempana tukena Humanitarian Reset -aloitteen välityksellä osana laajempaa UN80-konferenssia ja uudistusohjelmaa yhteistyössä asiaankuuluvien YK:n virastojen ja kansalaisjärjestö-kumppaneiden kanssa keskittyen tehokkuuden lisäämiseen, paikallisuuteen, yhteisiin ratkaisuihin, ennakoitavaan ja joustavaan rahoitukseen, yksinkertaisempiin koordinointijärjestelyihin ja suurempaan vastuuvelvollisuuteen kriisistä kärsiviä väestöryhmiä kohtaan;

– vähentämään rakenteellisia esteitä, jotka haittaavat EU:n suoran rahoituksen myöntämistä paikallisille toimijoille, mukaan lukien huolellisuusvelvoite, tukikelpoisuus, sääntöjen noudattamisesta aiheutuvat kustannukset, riskinjakoa koskevan kumppanuuden laatu ja osallistuminen politiikkavuoropuheluun, ja sisällyttämään tuleviin arviointeihin kunnianhimoisempia tavoitteita ja laajempia paikallisuuden lisäämistoimia; harkitsemaan paikallisille ja kansallisille toimijoille mahdollisimman suoraan annettavan rahoituksen lisäämistä edelleen vuodelle 2027 asetetun tavoitteen jälkeen ja hyödyntämään saatavia tietoja kyseistä ajankohtaa seuraavissa toimissa;

– määrittämään vaihtoehtoja joustavamman ja ennakoitavamman humanitaarisen rahoituksen lisäämiseksi, myös yhteisrahastoista, ja solmimaan uusia kumppanuuksia yksityisen sektorin, hyväntekeväisyysjärjestöjen ja rahoituslaitosten kanssa, jotta näiden kumppaneiden toimintaa voidaan hyödyntää paremmin humanitaarisissa yhteyksissä;

– laatimaan ehdotuksia konkreettisiksi Team Europe -aloitteiksi, joilla vahvistetaan EU:n ja sen jäsenvaltioiden yhteisiä humanitaarisia toimia.